

Karakter van de vormgeving op de draaischijf

Elke pot-vorm op de schijf ontstaat uit het samenvoegen van twee krachten: de centrumzoekende rond zijn denkbeeldige as en de centrumvliedende die uitdeint in een meer horizontale dynamiek. *

Het samenspel van deze twee tegengestelde vectoren bepaalt de vorm in al zijn facetten. Daarbij worden het mannelijke en het vrouwelijke karakter gevormd door de contour van de rechte lijn of zijn kromming. In een harmonisch samenspel gaan beide naadloos in mekaar over. Door het overstijgen van deze dualiteit krijgt het volume tegelijkertijd het karakter en de kracht van het mannelijke en de soepelheid, het dynamische van het vrouwelijke. Daarbij is de vergelijking met het menselijk lichaam niet ver. Het ene is dragende structuur als een skelet, het andere lijkt op een strak gespannen maar soepele huid. Het benadrukken of weglaten van één van beide componenten geeft onevenwicht in het geheel.

Het profiel van de vormgeving verandert ook naargelang hun functie en de omgeving waarvoor ze zijn bestemd. Pot-vormen voor dagelijks gebruik hebben dikwijls een stabielere basis en een grotere inhoudelijke capaciteit. De elegantere met een smallere voet verkiezen schoonheid boven bruikbaarheid.

Het karakter bepalen we verder niet alleen door het volume en de contour maar ook door de dikte en de afwerking van de wand. Waarbij het streven naar eenheid belangrijk is, zowel bij de voet als bovenaan de lip. Het spreekt vanzelf dat gebruiksgoed voor elke dag beter moet gewapend zijn dan de unieke artistieke creatie die nauwelijks of niet verandert van plaats. Ook hier zijn functie en bestemming bepalende factoren.

Verder wordt het zware of het lichte aspect bepaald door het verschuiven van het zwaartepunt van onder naar boven, afhankelijk van de plaats waar de omtrek het grootst is. Vormen als kalebassen met het accent op de voet hebben een breed contact met de aarde en refereren naar rurale beschavingen. Vormen waarbij het accent ligt op de schouders overstijgen dit en verwijzen naar een meer spiritueel aspect. De rest van het gezelschap bevindt zich ergens tussenin.

* Verdere aspecten bij de afwerking en decoratie laat ik hier buiten beschouwing.

Daarbij kan het een welbewuste keuze zijn om evenwicht en harmonie te brengen zonder te vervallen in extremen. Zo gaan degelijkheid en verfijning, aarding en vergeestelijking samen.

Geert van der Borcht

* Verdere aspecten bij de afwerking en decoratie laat ik hier buiten beschouwing.